

Střípky z kontrolní praxe Centra

Příklady nepřiměřené profesní způsobilosti

Mgr. Lukáš Holub,
Ing. Eva Marečková

Centrum pro regionální rozvoj České republiky (dále jen „Centrum“) se při své kontrolní činnosti setkává poměrně často s problematikou nepřiměřeného nastavení požadavků na způsobilost a kvalifikaci účastníků zadávacího řízení. V obecné rovině byla již tato problematika popsána mnoha autory ze všech možných úhlů pohledu,[1] proto se v následujícím textu zaměříme na dva konkrétní případy u zakázek na stavební práce, kdy Centrum při souběhu určitých okolností dovozuje porušení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen „ZZVZ“). Jedná se o požadavek dle § 77 odst. 2 písm. c) ZZVZ na předložení osvědčení o autorizaci, resp. osvědčení o registraci v oboru „Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství“, a požadavek dle § 77 odst. 2 písm. a) na předložení oprávnění k podnikání pro předmět činnosti „Projektová činnost ve výstavbě“.

Oba výše uvedené a dále rozvedené případy mají jeden společný jmenovatel, a to konkrétně fakt, že činnosti související s předmětnými požadavky nejsou předmětem veřejné

zakázky, z čehož je možné vyvodit závěr, že se jedná se o požadavek nepřiměřený a nadbytečný ve vztahu k předmětu veřejné zakázky a ve svém důsledku vytvářející bezdůvodné překážky hospodářské soutěže. Tento výklad považuje Centrum

za ustálený a potvrzený rozhodovací praxí ÚOHS.[2] Dále v textu budou u jednotlivých případů popsány okolnosti, za kterých jsou tyto požadavky považovány za nepřipustné.

Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství

Pro autorizaci v oboru „*Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství*“ je pro relevanci ke vztahu k předmětu plnění zásadní, aby předmět plnění, či jeho část, byl považován za vodní dílo, a to ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“). Tento právní předpis definuje vodní díla, která schvaluje speciální stavební úřad a pro která je zapotřebí disponovat autorizací v oboru nebo specializací v oboru „*Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství*“. Pouze v případě, že je součástí předmětu díla dílo vodní dle vodního zákona, lze požadavek na posuzovanou autorizaci považovat za oprávněný.

Velmi často se s obdobným typem případu lze setkat u veřejných zakázek na dopravní stavby, jejichž součástí může být vybudování/rekonstrukce kanalizace, vybudování/rekonstrukce dešťové kanalizace apod. V takových případech mohou zadavatelé lehce podlehnout dojmu, že součástí předmětu plnění je i vodní dílo, ačkoliv tomu tak nemusí být. Dešťová kanalizace související s odvodněním dopravní stavby je např. považována za technickou infrastrukturu, a nikoliv za vodní dílo. Z povahy věci pak nebude důvodné, aby takové dílo dozorovala osoba se specializací na stavby vodního hospodářství, ale plně postačí např. osoba s autorizací v oboru „*Dopravní stavby*“.

Projektová činnost ve výstavbě

Pokud zadavatel formuluje v zadávacích podmínkách požadavek na živnostenské oprávnění „*Projektová činnost ve výstavbě*“ u veřejných zakázek na stavební práce, je nutné mít postaveno na jisto, že pro plnění těch částí díla, které zadavatel zamýšlí tímto požadavkem pokrýt, je předmětné živnostenské oprávnění opravdu nezbytným předpokladem.

Rozsah a obsah oprávnění k provozování „*Projektové činnosti ve výstavbě*“ vymezuje nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, které stanoví, že se jedná o „*zpracování územně plánovací dokumentace, územní studie, do-*

kumentace pro vydání územního rozhodnutí nebo dokumentace pro uzavření veřejnoprávní smlouvy nahrazující územní rozhodnutí, projektové dokumentace podle stavebního zákona“.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), stanovuje v § 18 odst. 1 následující:

„Vybrané činnosti, jejichž výsledek ovlivňuje ochranu veřejných zájmů ve výstavbě, mohou vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k jejich výkonu podle zvláštního právního předpisu.[3] Vybranými činnostmi jsou projektová činnost ve výstavbě, kterou se rozumí zpracování územně plánovací dokumentace, územní studie, dokumentace pro vydání územního rozhodnutí a pro uzavření veřejnoprávní smlouvy nahrazující územní rozhodnutí a projektové dokumentace podle odstavce 2, a odborné vedení provádění stavby nebo její změny.“

Definici projektové dokumentace obsahuje § 158 odst. 2 stavebního zákona, který stanoví, že „*Projektovou dokumentací je dokumentace*

- a) *stavby podle § 104 odst. 1 písm. a) až e),*
- b) *stavby pro vydání stavebního povolení podle § 115,*
- c) *k uzavření veřejnoprávní smlouvy podle § 116,*
- d) *k posouzení autorizovaným inspektorem podle § 117,*
- e) *stavby pro vydání společného povolení,*
- f) *změn staveb uvedených v písmenech a) až e) před jejím dokončením podle § 118*
- g) *staveb uvedených v písmenech a) až f) k opakovanému stavebnímu řízení nebo dodatečnému povolení stavby podle § 129,*
- h) *pro provádění stavby,*
- i) *pro nezbytné úpravy podle § 137, nebo*
- j) *vodního díla k ohlášení podle § 15a odst. 1 nebo 3 vodního zákona.“*

Z výše uvedeného plyne, že živnostenské oprávnění „*Projektová činnost ve výstavbě*“ je potřebné pouze u druhu projektové dokumentace ve smyslu taxativního výčtu dle § 158 odst. 2 stavebního zákona.

V praxi to znamená, že ke zpracování dokumentace, která nespadá pod vybrané činnosti ve výstavbě ve smyslu stavebního

zákona – jako např. dílenská dokumentace, výrobní dokumentace, dokumentace skutečného provedení stavby apod., nemusí zpracovatel disponovat předmětným živnostenským oprávněním. Zjednodušeně řečeno – tyto druhy dokumentace nemusí být „posvěceny razítkem“.[4]

S ohledem na shora uvedené příklady doporučuje Centrum zadavatelům, aby vždy pečlivě zvážili, jaké požadavky na účastníky zadávacího řízení kladou, a to zejména ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, jelikož zdánlivě důvodné požadavky se mohou po detailním posouzení předmětu plnění ukázat jako neoprávněné. ■

Poznámky

- [1] Viz např. článek Centra v časopise Veřejné zakázky č. 5/2020 – *Nepříměřená kvalifikace v kontrolní praxi CRR ČR*.
- [2] Viz např. rozhodnutí ze dne 21. 12. 2018, č. j. ÚOHS-S0469/2018/NZ-38288/2018/542/MKd: „*Zásadě přiměřenosti přitom musí odpovídat nejen samotná volba jednotlivých požadavků, ale také jejich minimální úroveň či případná kombinace. Nastavení takových kvalifikačních předpokladů, které nemají vazbu na předmět veřejné zakázky nebo které jsou ve vztahu k tomuto předmětu zjevně nepřiměřené (byť k němu určitý vztah mají), tedy které ve výsledku pouze znemožní některým dodavatelům se o veřejnou zakázku ucházet, aniž by jejich prokázání reálně osvědčovalo schopnost dodavatele předmět veřejné zakázky řádně realizovat, lze považovat za formu nepřipustné diskriminace.“*
- [3] Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Tento závěr ostatně potvrzuje i Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, která k dané problematice ve své metodické pomůcce k projektové činnosti (dostupné na: <https://profesis.ckait.cz/dokumenty-ckait/mp-1/>) výslovně uvádí, že autorizaci podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, nemusí mít projektant, který vypracovává mj. „*dokumentaci při veškerých dalších druzích projektových prací – např. realizační zhotovitelkou, dodavatelskou, dílenskou a výrobní dokumentaci, ekonomickou dokumentaci, průvodní dokumentaci, provozní dokumentaci apod.“*